

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

MTK Häme on huolissaan asiakasresursseiltaan ja toimialueiltaan hyvin erikokoisista elinvoimakeskuksista. Emme kannata Kanta- ja Päijät-Hämeen maakuntien jakamista kahteen elinvoimakeskukseen, vaan esitämme ensisijaisena vaihtoehtona sitä, että Kanta- ja Päijät-Hämeen maakunnat muodostaisivat Hämeen elinvoimakeskuksen. Nykyinen Hämeen ELY:n alue muodostaa asukas- ja yritysmäärältään riittävän suuren kokonaisuuden, jolla on yhteinen vaalipiiri sekä yhtenäinen elinkeinorakenne. Päijät-Hämeen näkökulmasta näemme riskinä sen, että maaseutualueiden ja -yritysten kehittäminen osana uutta koko Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnat kattavaa Etelä-Suomen elinvoimakeskusta heikkenee.

Mikäli elinvoimakeskukset kuitenkin perustetaan hallituksen esityksen mukaisesti, on tärkeää, että uuden Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan muodostaman elinvoimakeskuksen nimeksi tulee esimerkiksi Hämeen-Pirkanmaan elinvoimakeskus.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että ELY-keskusten vahvuutena oleva maaseutualueiden yritysten toimialojen, rakenteen ja paikallisten olosuhteiden tuntemus saattaisi heikentää alueellisen läsnäolon supistumisen myötä. Lisäksi todetaan, että tietyissä maaseudun kehittämisen tehtävissä voi olla vaarana paikallistuntemuksen väheneminen, millä voi olla merkitystä maatalojen, muiden yritysten ja alueiden mahdollisuuksiin saada tukea.

Tätäkin taustaa vasten MTK Häme esittää huolensa siitä, että Kanta- ja Päijät-Hämeen maakunnat jaetaan kahteen elinvoimakeskukseen entisen Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueen sijaan. Toimialueen jakautuminen kesken käynnissä olevan maaseudun kehittämissuunnitelman rahoituskauden aiheuttanee merkittävää hallinnollista lisätaakkaa sekä riskin siitä, että toimeenpanoon tulee muutoksia ja sitä kautta myös viiveitä. Asetetut strategiset tavoitteet mm. yritys- ja hanketukirahoitukselle on asetettu nykyisen Hämeen ELY-keskusalueen lähtökohdista ja tarpeista laajalla sidosryhmäyhteistyöllä. Aikataulu uudistuksen toteutukselle on myös tiukka.

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

MTK Häme pitää tärkeänä sitä, että jokaisessa elinvoimakeskuksessa on maaseututehtävien kokonaisuudesta vastaava osasto.

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

Toimialueeltaan uusien elinvoimakeskusten kohdalla tulee jo valmisteluvaiheessa ja myöhemmin toimeenpanossa huomioida kattava yhteistyö kaikkien alueen sidosryhmien ja toimijoiden kanssa. Myös yhteistyöstä maakuntaliittojen ja muiden elinkeinojen sekä alueiden kehittämisestä vastaavien toimijoiden kanssa on huolehdittava niin, että toimivaa verkostorakennetta ei rapauteta. Tämä koskee myös elinvoimakeskusten strategioiden laadintaa ja toimeenpanoa. Nykyisiä hyviä käytäntöjä, joissa ELYjen ja AVIen piireissä on toiminut erilaisia neuvottelukuntia ja yhteistyöryhmiä, on syytä jatkaa. Niiden kokoonpanoissa on huolehdittava siitä, että edustus kattaa jokaisen maakunnan.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueet tulisi jollakin aikavälillä yhteensovittaa uusien elinvoimakeskusten maantieteellisten rajojen kanssa.

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

MTK Häme kiittää mahdollisuudesta lausua uudistuskokonaisuudesta ja esittää seuraavia huomioita asiasta.

Yleistä lupa- ja valvontavirastosta

MTK Häme kannattaa uudistuksessa esitettyjen lupa- ja valvontatehtävien kokoamista valtakunnalliseen virastoon. Tällä voidaan parantaa yhtenäisiä toimintatapoja, ratkaisukäytäntöjä ja palvelumalleja sekä varmistaa palvelutason yhtenäisyys koko maassa. Lisäksi uudistuksella voidaan parhaimmillaan parantaa elinkeinotoimintaan liittyvien lupaprosessien käsittelyaikoja.

MTK Häme kannattaa niinkään ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtoa aluehallintovirastoista Ruokavirastoon.

Uudistuksen yhteydessä on kuitenkin huolehdittava alueiden erityispiirteistä, niiden riittävästä tuntemuksesta ja toisaalta turvattava palveluiden fyysisen läsnäolon ja saavutettavuuden tarpeet. Tämä on etenkin maaseudun näkökulmasta tärkeää.

Lupa- ja valvontaviraston toimialaan kuuluvan varautumisen alueellisen yhteistyön järjestämisessä on huolehdittava siitä, että tehtäväkokonaisuus edistäisi kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaisesti viranomaisten lisäksi elinkeinoelämän ja järjestöjen valmiussuunnittelua ja muuta varautumista. Tämä tulisi ottaa huomioon mm. valmiustoimikuntia perustettaessa.

Elinvoimakeskusten toimialueet, nimet ja organisaatorakenne

MTK Häme on huolissaan asiakasresursseiltaan ja toimialueiltaan hyvin erikokoisista elinvoimakeskuksista. Emme kannata Kanta- ja Päijät-Hämeen maakuntien jakamista kahteen elinvoimakeskukseen, vaan esitämme ensisijaisena vaihtoehtona sitä, että Kanta- ja Päijät-Hämeen maakunnat muodostaisivat Hämeen elinvoimakeskuksen. Nykyinen Hämeen ELY:n alue muodostaa asukas- ja yritysmäärältään riittävän suuren kokonaisuuden, jolla on yhteinen vaalipiiri sekä yhtenäinen elinkeinorakenne. Päijät-Hämeen näkökulmasta näemme riskinä sen, että maaseutualueiden ja -yritysten kehittäminen osana uutta koko Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnat kattavaa Etelä-Suomen elinvoimakeskusta heikkenee.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että ELY-keskusten vahvuutena oleva maaseutualueiden yritysten toimialojen, rakenteen ja paikallisten olosuhteiden tuntemus saattaisi heikentää alueellisen läsnäolon supistumisen myötä. Lisäksi todetaan, että tietyissä maaseudun kehittämisen tehtävissä voi olla vaarana paikallistuntemuksen väheneminen, millä voi olla merkitystä maatilojen, muiden yritysten ja alueiden mahdollisuuksiin saada tukea. Tätäkin taustaa vasten MTK Häme esittää huolensa siitä, että Kanta- ja Päijät-Hämeen maakunnat jaetaan kahteen elinvoimakeskukseen entisen Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueen sijaan. Toimialueen jakautuminen kesken käynnissä olevan maaseudun kehittämisohjelman rahoituskauden aiheuttanee merkittävää hallinnollista lisätaakkaa sekä riskin siitä, että toimeenpanoon tulee muutoksia ja sitä kautta myös viiveitä. Asetetut strategiset tavoitteet mm. yritys- ja hanketukirahoitukselle on asetettu nykyisen Hämeen ELY-keskusalueen lähtökohdista ja tarpeista laajalla sidosryhmäyhteistyöllä. Aikataulu uudistuksen toteutukselle on myös tiukka.

Mikäli elinvoimakeskukset kuitenkin perustetaan valtioneuvoston esityksen mukaisesti, on tärkeää, että uuden Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan muodostaman elinvoimakeskuksen nimeksi tulee esimerkiksi Hämeen-Pirkanmaan elinvoimakeskus.

MTK Häme pitää tärkeänä sitä, että jokaisessa elinvoimakeskuksessa on maaseututehtävien kokonaisuudesta vastaava osasto.

Toimialueeltaan uusien elinvoimakeskusten kohdalla tulee jo valmisteluvaiheessa ja myöhemmin toimeenpanossa huomioida kattava yhteistyö kaikkien alueen sidosryhmien ja toimijoiden kanssa. Myös yhteistyöstä maakuntaliittojen ja muiden elinkeinojen sekä alueiden kehittämisestä vastaavien toimijoiden kanssa on huolehdittava niin, että toimivaa verkostorakennetta ei rapauteta. Tämä koskee myös elinvoimakeskusten strategioiden laadintaa ja toimeenpanoa.

Nykyisiä hyviä käytäntöjä, joissa ELYjen ja AVlen piireissä on toiminut erilaisia neuvottelukuntia ja yhteistyöryhmiä, on syytä jatkaa. Niiden kokoonpanoissa on huolehdittava siitä, että edustus kattaa jokaisen maakunnan.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueet tulisi jollakin aikavälillä yhteensovittaa uusien elinvoimakeskusten maantieteellisten rajojen kanssa.

Rönni Päivi
MTK Häme ry